

اشتغال زن از دیدگاه فقه امامیه و حقوق

مؤلف:
فاطمه شوری

www.ketab.ir

انتشارات ملائک

سرشناسه	:	شوری، فاطمه، ۱۳۶۱ -
عنوان و نام پدیدآور	:	اشتغال زن از دیدگاه فقه امامیه و حقوق / مولف فاطمه شوری.
مشخصات نشر	:	تهران: ملائک، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	:	۱۲۱ ص.
شابک	:	۹۷۸-۹۶۴-۶۸۵۶-۸۳-۷
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه: ص. ۱۱۰
موضوع	:	زنان -- وضع حقوقی و قوانین (فقه)
موضوع	:	زنان شوهردار (فقه)
موضوع	:	زنان -- اشتغال -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع	:	زنان شوهردار -- اشتغال -- قوانین و مقررات -- ایران
رده بندی کنگره	:	۱۳۹۲ ۵ الف ۹ ش / BP1۸۹
رده بندی دیویی	:	۲۹۷/۳۶
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۲۵۴۳۳۳

انتشارات ملائک

نام کتاب: اشتغال زن از دیدگاه فقه امامیه و حقوق
نویسنده: فاطمه شوری / عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۲

تیراژ: ۱۰۰ جلد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۸۵۶-۸۳-۷

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

هموره آن را مطمع نظر قرار دادند و گاه رفتار نامناسب و خشن برخی از مردهای به ظاهر مسلمان با زنان را به رخ کشیده و آن را با احکام و قوانین اسلام یکی دانستند و سیمای روشن و جذاب اسلام را درباره موضوع فوق نادیده گرفتند.

لذا بر دانش آموختگان حوزه فقه و حقوق لازم است که ضمن آشنایی با مضامین این مکتب تعالی بخش، در راستای شبهه زدایی و تنویر افکار قشر جوان به ویژه دختران و بانوان مسلمان تلاش کنند تا بتوانند وظیفه اخلاقی و دینی خود را در صیانت از حقوق اسلام انجام دهند. از این رو بر آن شدیم که با استعانت از خداوند بزرگ، ضمن درک وظیفه خطیر علم در این زمینه، در حد توان مطالبی را به رشته تحریر در آوریم، اگرچه بعضی از محققین گوشه هایی از این بحث دامنه دار را به زینت نوشتار در آورده اند اما لازم می نمود که در دفاع از حقایق اسلام و در مقابله با نسبت های ناروا به دیدگاه اسلام، در خصوص اشتغال زنان مطالب منسجم به رشته تحریر در آید.

البته اشتغال زن از دیدگاه فقه و حقوق مباحث عدیده ای را در پی دارد که بررسی تفصیلی هر یک از این مباحث مجال خاص خود را می طلبد که از توان این نوشتار خارج است. اما اگر بخواهیم نگاهی اجمالی به کار زنان از دیدگاه فقه و حقوق بیفکنیم اولین موضوعی که در سابقه فقه و حقوق مطرح بوده، حدود آزادی و اختیار زن در نفس اشتغال بوده است. اینکه زن اصولاً حق حضور در حوزه عمومی - کار مبتنی بر دستمزد - را دارد یا فقط در حوزه خصوصی - وظایف مراقبت و خانه داری - باید اشتغال داشته باشد. با فرض مجاز بودن اشتغال در حوزه عمومی، درمیی طلب حدود اختیار زن در انتخاب شغل و نقش فقه، قوانین و اراده شوهر وی در این زمینه است.

بر این اساس، کتاب حاضر در ۳ فصل تنظیم گردیده که فصل نخست به بحث از کلیات و مفاهیم پرداخته و فصل دوم به جایگاه اشتغال زن در فقه و قوانین موضوعه اختصاص یافته و فصل سوم قلمرو اشتغال زن در فقه و قوانین را مورد بررسی قرار می دهد.

مقدمه

آغاز هزاره سوم میلادی، آغاز تحولات در گستره تاریخ و پهنای هستی است. هزاره سوم عصر اندیشه، خردگرایی و تحول بنیادهای فکری بر مبنای بصیرتی عالمانه، عاقلانه و نواندیشانه در صحنه های حیات و زندگی بشری است.

در این زمانه فرض بر این است که به مدد کلام و قلم بتوان به قلمرو اندیشه قدم گذاشت و با خلق بدیع ترین، نیکوترین و لطیف ترین گفتار که خالقش ذهن فعال بشری است اندیشه ها، ایده ها، تفکرات و ذهنیتهای انسانیهای کره خاکی را به تفکر، تصور و تصدیق کشاند؛ و اینگونه است که ارزشها آفریده می شوند، رشد می کنند و بالنده می گردند و جای خود را در دل و ذهن اهل اندیشه و عرفان باز می نماید.

یکی از شاخصهای برجسته هزاره سوم، جهش بی سابقه تکنولوژی ارتباطات و اطلاعات و تبادل فرهنگی بدون هیچ گونه مرزبندی و کنترل است. بنابراین در این عرصه آن کسی پیروز میدان است که بتواند در گفتمان تبادلات فکری و اجتماعی و فرهنگی هر چه نیکوتر، علمی تر و استوارتر سخن بگوید.

از آنجا که تاسیس مدل جدیدی از حکومت یعنی جمهوری اسلامی، در عصر تکنولوژی شیوه نوینی از حاکمیت انسانها بر سرنوشت خویش را بر مبنای ارزشهای الهی و عدالت اجتماعی ارائه می نماید، جا دارد که در ترویج این الگو و شیوه نوین برای دنیا مدلی ارائه گردد که قامت زیبای انسانیت را از هر دو مدل زن و مرد به نیکویی به تصویر بکشد و جایگاه والای او را در هستی بنمایاند.

هرچند تاریخ در طول هزاره های خود و در تمام وسعت خاک همواره شاهد مظلومیتهای زنان در عصرها و نسلهای بوده و جز لحظه های کوتاهی از عمر حکومتها سایه مردسالاری و خشونت از سر زنان برداشته نشده؛ لکن قلم زرین دین متعالی اسلام خطی دیگر بر سرنوشت این گوهر یکدانه عالم خلقت نگاشته و نقش بدیلی را برای او رقم زده است که با گذر از دروازه های تمدن دینی و عبور از لایه های عمیق سنت نبوی و ولایت علوی و تفقه در سیره اولیا می توان به آن دست یافت.

شریعت مقدس اسلام که از منبع وحی سرچشمه گرفته است گوهر وجود مرد و زن را یگانه می داند و به یکسان بودن آنها در آیات بسیاری تصریح می کند. زنان را همانند مردان برای کسب علم و دانش توصیه می کند و کار کردن و کسب درآمد را خاص مردان نمی داند.

جایگاه حقوق اشتغال موضوعی است که از دیرباز همواره مورد توجه اندیشمندان مسلمان و غیرمسلمان در ایران و جهان بوده است. مخالفان و دشمنان اسلام در طول تاریخ بویژه پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، ناجوانمردانه با تبلیغات مسموم و کاذب با ارائه تصویری دروغین از دیدگاه اسلام نسبت به زن،

فصل سوم: بررسی قلمرو و اشتغال زنان در فقه امامیه و قوانین موضوعه ایران

- ۳-۱- بررسی وضعیت اشتغال زن در مناصب مهم دولتی و سیاسی..... ۵۳
- ۳-۱-۱- زن و رهبری جامعه اسلامی..... ۵۳
- ۳-۱-۲- زن و ریاست جمهوری..... ۵۵
- ۳-۱-۳- زن و مجمع تشخیص مصلحت نظام..... ۵۶
- ۳-۱-۴- زن و وزارت..... ۵۷
- ۳-۱-۵- زن و نمایندگی..... ۵۸
- ۳-۱-۵-۱- نماینده مجلس خبرگان..... ۵۸
- ۳-۱-۵-۲- نمایندگی مجلس شورای اسلامی..... ۵۸
- ۳-۱-۵-۳- شورای عالی امنیت ملی..... ۵۹
- ۳-۱-۵-۴- شورای نگهبان..... ۶۰
- ۳-۱-۵-۵- شورای اسلامی..... ۶۰
- ۳-۱-۶- زن و نیروهای مسلح..... ۶۰
- ۳-۱-۷- زن و قضاوت..... ۶۲
- ۳-۱-۷-۱- دیدگاه فقهای امامیه..... ۶۲
- ۳-۱-۷-۲- ادله فقهای امامیه بر ممنوعیت قضاوت زن..... ۶۴
- ۳-۱-۷-۳- نظر فقهای عامه..... ۶۸
- ۳-۱-۷-۴- استدلال فقهای عامه بر ممنوعیت قضاوت زن..... ۶۹
- ۳-۱-۷-۵- حقوق ایران و قضاوت زن..... ۶۹
- ۳-۱-۸- زن و ریاست قوه قضائیه..... ۷۱
- ۳-۲- محدودیت ناشی از زوجیت..... ۷۲
- ۳-۲-۱- مبنای محدودیت اشتغال زوجه..... ۷۳
- ۳-۲-۲- حدود اختیارات شوهر در مخالفت با شغل زن..... ۸۱
- ۳-۲-۳- ضابطه مخالفت شغل زن با مصالح خانوادگی و مرجع تشخیص آن..... ۸۷
- ۳-۲-۴- آثار حکم دادگاه بر منع اشتغال زن..... ۹۲
- ۳-۲-۵- مشاغلی که با روحيات و مصالح زنان سازگار است..... ۹۵
- ۳-۲-۶- محدودیت اشتغال زن شوهردار در غرب..... ۱۰۲
- ۱۰۴- خلاصه.....
- ۱۰۷- فهرست منابع.....

فهرست مطالب

عنوان..... صفحه

۸	مقدمه
	فصل اول: کلیات و مفاهیم
۱۱	۱-۱- کلیات
۱۱	۱-۱-۱- تعریف مسأله
۱۱	۱-۱-۲- انگیزه تحقیق
۱۲	۱-۱-۳- فصول تحقیق
۱۲	۱-۱-۴- اهمیت اشتغال
۱۳	۱-۲- مطالعات مفهومی
۱۳	۱-۲-۱- حق در لغت و اصطلاح
۱۳	۱-۲-۲- تعریف حقوق
۱۴	۱-۲-۳- کار از منظر لغت و علم حقوق
۱۵	۱-۲-۴- اهمیت کار در اسلام
۱۶	۱-۲-۵- تعریف شغل و اشتغال
۱۶	۱-۲-۶- رابطه شغل با کار
۱۶	۱-۲-۷- اشتغال زنان در بستر تاریخ
۲۳	۱-۲-۸- جایگاه زن از دیدگاه اسلام
۲۴	۱-۲-۹- اشتغال زن حق است یا تکلیف؟

فصل دوم: جایگاه اشتغال زن در فقه امامیه و قوانین موضوعه ایران

۲۷	۲-۱- اشتغال زن در فقه اسلامی
۲۷	۲-۱-۱- دیدگاه فقهای عامه
۲۸	۲-۱-۲- استدلال فقهای عامه
۲۹	۲-۱-۳- رد استدلال فقهای عامه
۳۱	۲-۱-۴- دلایل فقهای امامیه
۴۲	۲-۱-۵- مالکیت زن در غرب
۴۳	۲-۲- اشتغال زن در قوانین ایران
۴۴	۲-۲-۱- قانون اساسی
۴۶	۲-۲-۲- قانون مدنی و قانون کار
۴۹	۲-۲-۳- حق اشتغال در کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان